

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învoială —

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Să întărim morala publică

De V. Gan, protopop.

I.

Înainte cu vr'o două săptămâni a apărut în *Renașterea Română* din Sibiu (Nr. 117) două articole de cea mai mare actualitate și importanță. Unul: «Reforma morală», semnat de Onisifor O. Borcea, și altul: «Patria cea mare și creșterea fiilor ei», de Emil Cormoș Alexandrescu.

Cel dintâi culminează în sentințele foarte adevărate: «Văd lucruri... care moralicește nici odată nu vor putea să devină bune, fiindcă în pretinsa stare de civilizație, în care socotim mai întâi interesul și hatărul personal, *morala rămâne tot în Biblie*, iar moravurile se trec cu vederea la oamenii cu trecere»... *Cei de făcut! Întâi reforma morală și pe urmă celelalte*. În al doilea ni se spune un adevăr crud și totodată elementar: «În timpul războiului s'a accentuat pretutindeni producția intensivă de cereale; vedem cum în parcurile frumoase ale Londrei, Parisului, Vienei, Berlinului — în parcurile lor splendide pun cartofi, zarzavaturi etc. Vedem cum toată atențiunea lumii s'a reîntors spre economie, care în timpurile ultime era aproape desconsiderată. Dar nu avem lipsă numai de o producție intensivă economică, ci mai ales de o producție de generații viitoare, intensiv de bune atât trupest, cât și sufletește... Căci între toate bunurile pământești e mai de prețuit o generație sănătoasă trupest și sufletește, viitorul fiecărei națiuni bazându-se pe această unică axiomă. Fericită națiune, care va avea bărbați destoinici cari să crească o generație nouă conform formațiunii lumii noi ce se gătește astăzi».

Concluziile ce le trage autorul din premise, sânt foarte multe și bune, și merită a fi cetite și studiate. Eu reproduc aici numai câteva: «O creștere exemplară social-creștină va fi baza statului viitor, moravurile rele și depravația orașelor, trebuie curmate, căci — durere — aceste moravuri încep a se estinde și la poporul dela țară, periclitându-se iarăși existența statului». Bazat apoi pe teoriile învățatului Wagner, care încă înainte de războiul mondial a pretins creștere morală, și cât se poate de naturală, nu bazată pe forme seci, cere dela noi românii: «Să ne fie rușine a preamări o avere câștigată pe cale necinstită; să ne ferim de reclame mincinoase. Și fiindcă *simplicitatea casnică* are să mântuiască lumea, nu viața destrăbălată a lumii de orașe, să ne întoarcem îndărăt la *simplicitate*... Școala poate ajuta la

creșterea și nobilitarea omului, *însă o școală bună, pusă pe baze creștinești și nu învățături stricate de libertate ultra personală și vederi prea mondiale*».

Care va să zică, două glasuri din două părți ale lumii românești se ridică de odată și cer un lucru de tot elementar, care noi servitorii religiei zi de zi îl predicăm și zi de zi cerem credincioșilor pe cari îi păstori: morală, morală! — înainte de toate fiți morali, oamenilor, căci în lipsa de morală creștină ne prăpădim, perim cu toții!

Glasul nostru, durere! e glasul celui ce strigă în pustie; glas neascultat și foarte de puțin urmat.

Mă refer la abuzurile unor oficanți publici de ai noștri, români, cari încep a frământa de un timp încoace opinia noastră publică în măsură din ce în ce mai potențată. S'ar putea comite abuzurile, dacă în cei ce le comit simțul de datorință ar fi mai mare, și conștiința religioasă, ba și rușinea, mai puternice, decât egoismul cras?... Nici decum! Persoanele ce dispun de cultura inimii în măsură cerută, nu se lasă târâte așa ușor în noroiul fărădelegilor, cum se întâmplă aceasta cu cei ușuratici și «mici de suflet, — mari de patimi».

Având oficanți deplin morali, am fi pentru toate timpurile scutiți de iritațiile ce se sulează prin ziaristica noastră, aducând și nume rău nouă tuturor, cari sântem arătați de dușmanii noștri chiar cu degetul, strigându-ne:

Uite ce fac românii voștri, cari întrec în rele pe toți ai noștri, și cei din trecut și viitori!

Fiind, în gradul cel mai înalt posibil, moral și poporul, s'ar putea evita cadrele și polemiile zadarnice ce-și urmează cursul în zilele frumoase ce le trăim, și neamul nostru foarte curând ar ajunge la mare înflorire și fericire.

«Pe voi vă nimiciră a pizmei răutate și oarba neunire» — zice poetul. Pentru că lipsa de morală publică sănătoasă ne aruncă în haosuri, din care nu ne pot scăpa ordonanțele cărmuirii noastre naționale, de ar fi cât de severă și strictă în executarea lor.

De aceea mult m'am bucurat, și cu mine împreună se bucură toți cei ce poartă la inimă interesele obștei, când cei doi domni au ridicat din nou la suprafață chestia moralului public, prin publicațiile din R. R.

În medicina modernă rolul principal nu leacurile îl joacă, ci măsurile terapeutice, de a ști ocoli boalele. Un fel de măsură terapeutică e și morala publică.

Ceea ce eu doresc acum e ca această chestie să nu fie tractată numai în mod academic, cum e obiceiul nostru a face teorii multe și ispravă puțină, ci să și întărim între noi morala publică, care o aflăm de bună.

II.

Di Emil Cormoș-Alexandrescu, în dorința de a vedea întronată moralitatea publică în sinul poporului nostru, ne conduce la rădăcina răului și cere creștere «social-creștină», cu abandonarea depravației moravurilor orașelor. Aceasta se va putea obține, se înțelege, de o parte prin ajutorul școlii, care trebuie să fie propagatoarea virtuților creștine, și de altă parte prin *căsnicie*, care cultivă simplitatea.

Sânt mijloace aceste, îndoeală nu începe, care vor reîntineri neamul, precum e și de dorit acum, când a intrat în hora popoarelor alese și vrea să joace rol însemnat în evoluțiile viitoare.

Acesta e și motivul pentru care oamenii bisericii, cer susținerea și pe mai departe a școalelor sub egida bisericilor, cari ca instituții divine cultivă cu preferință virtuțile creștine, în care își poate afla mântuire omenimea din toate timpurile.

Adevăr veșnic rămâne, că fără autoritatea religiei, regenerare, întinerire de popor nu poate fi. A dovedit-o aceasta războiul mondial. Au nu cele mai sublime principii, date pe mâinile celor fără Dumnezeu, duc la catastrofele cauzate prin bolșevismul zilelor noastre?

Nime să nu se supere pe noi, dacă cerem, ca la bazele creșterii poporului, și în viitor școala pusă sub egida bisericii să aibă rolul preponderant.

Sânt laudabile recomandările dlui E. Cormoș-Alexandrescu, și au înaintea noastră cu atât mai mare preț, cu cât vin, încât știu, dela un mirean, care stă după poziția sa departe de preocupările ce se pot atribui persoanelor din cler. La tot cazul recomandările aceste trebuie să între în programul de muncă a fiecărei persoane și fiecărui partid național, care vrea înflorirea neamului românesc.

Să ținem departe poporul de depravația orașelor; ba și pe orașeni să-i creștem în moravuri mai simple și mai creștine! Da, aceasta e pretenziune justă și duce la regenerare. Decât că interesul obștesc cere, ca moralitatea publică acum să fie tare, ca să se pună stavilă felurilor rele, ce acum la începutul vieții noastre tinere de stat pun pedeci avântului pentru care cu toții ne însuflețim.

Acum ce e de făcut?

Simțul cinstei, onorabilitatea, cred că nu s'a pierdut cu totul din lume. Dacă asta așa e, și trebuie să fie așa, căci altfel ne lipsim și de cea din urmă zală, care ține împreună organizația noastră socială și de stat, apoi trebuie să apelăm la simțul de onoare a tuturor persoanelor ce au rol activ în mijlocul nostru, fie conducători de partide și grupări sociale, fie aplicați în direcții publice, mici ori mari. Apelul nostru repetat zi de zi, trebuie să sune așa: «*Dorind noi românii a fi societate onorabilă și deplin morală, care în dezvoltarea sa are să țină pas cu popoarele cele mai luminate ale omenirii, declarăm sus și tare, că cei ce (urmărind scopuri haine) se joacă cu buna credință a poporului și-l exploatează, nu au nici un loc între noi. Ori care deci, dacă se simte cu musca pe căciulă, să se retragă din poziția ce o ocupă, până nu-l dă afară revolta publică și înainte de ce ar fi prea târziu!*»

Repetat zi de zi acest apel, care trebuie să fie erigat în dogmă a opiniei publice, tare cred, că mulți din cei ce astăzi ne conturbă apele, s'ar simți «bolnavi», «obosiți», supunându-se de bunăvoie selecționării.

Ce să se întâmple cu cei ce nu trag nici o consecință, nici în ce privește persoana, și nici privitoare la faptele lor. Se va urma întocmai scriptura. Cetim la Ev. Mat. (15—17, 18): De-ți va greși fie fratele tău, mergi și-l ceartă pe el, deci de te va asculta, ai dobândit pe fratele tău. Iară de nu te va asculta, ia încă cu tine unul sau doi, ca în gura a doua sau trei mărturii să stea tot cuvântul. Iară de nu va asculta de ei, spune-l bisericii, și de nu va asculta nici de biserică, să fie ca un păgân și vameș.

Înainte opiniei publice ori ce vinovat își va pleca capul, pentru-că opinia publică e for zdrobitor. Într-o țară cu opinie publică sănătoasă, oprobriul public totdeauna este egal în groază cu furcile sau cu eșafodul.

Guverne, partide, grupările și persoanele de ori ce poziție se supun astăzi opiniei publice și-și trag consecințele din judecata publică ce li se face. Nu fac nici organele de publicitate excepție. Îndată ce undeva s'a întronat șantagiul, trebuie să-și sisteze și respectivul organ de publicitate apariția, altfel se aplică și asupra

lui boicotul, care pentru ori cine trebuie să fie egal cu moartea morală.

Eată cum cer eu a se manifesta publicistica noastră, pentruca să înfrâneze pornirile rele, și de altă parte să vină în ajutorul instituțiilor ce au menire a crește poporul în virtuțile creștine-sociale.

De sine înțeles, cei ce conduc lucrarea nu pot aluneca în personalități și nu-i iertat a-și folosi poziția pentru a pune la cale întrigi, ca să nu cadă în groapa ce o sapă altora.

Ne trebuie opinie publică animată de ideal sfânt și veșnic, ca să peară toți intrigantii și toți tulburătorii liniștei publice din mijlocul poporului, și în locul luptelor sterpe de partid să se pună emulația nobilă a întronării binelui și adevărului pe pământ.

Așa să luptăm.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei cari fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comenta, în orice chip, știri fie adevărate, fie înmaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de război.

Bariera micilor popoare

În ziarul *Le Figaro* dl Robert de Flers continuă frumoasa campanie în favoarea statelor mici și mai cu seamă a celor nedreptățite de Conferința dela Paris.

De rândul acesta e vorba de greșala ce se face neglijându-se bunele relațiuni ale statelor mici din Orientul Europei care învrăjbite ar putea ușor să cadă din nou în sfera Germaniei viitoare.

Desprindem concluziunile articolului intitulat «*La barrière*», căci ele rezumă întreaga gravitate a chestiunii:

«Nu există pentru Europa de mâne nici un mijloc mai serios pentru a asigura pacea definitivă, decât a realiza în orient ceva ce s'ar putea numi «*bariera micilor națiuni*». Și depinde numai de noi ca să o realizăm.

Cea dintâi condiție a solidității ei, e unirea, acordul acestor mici popoare între ele. S'au preocupat oare aliații de acest lucru? Și ca să precizăm:

1. Au aprepțat Aliații toată necesitatea de a da României și Poloniei o frontieră comună?

2. Au așezat oare Aliații România și Sârbia într-o situație reciprocă, în care înțelegerea lor să poată fi definitivă și colaborarea lor efecă.

Dacă acele două condițiuni nu vor fi îndeplinite, bariera nu va exista, și Germania va mai putea încă să se gândească a relua drumul Orientului!»

Chestiunea ridicată de dl Robert de Flers ar merita de sigur toată atențiunea din partea diplomației Aliaților, dacă la Paris n'ar domni tocmai înclinația contrară de a se neglija tot ceea ce ar putea asigura bunele relațiuni ale popoarelor din Orient. (Dacia).

APEL

Cerând împrejurările în mod imperativ, ca catedrala să fie înzestrată cu un cor permanent, s'a luat inițiativa a se înființa un cor special al catedralei ca societate cu statute.

Invit deci pe P. T. Dame și Domni, cari voesc să participe la această societate ca membri, să se întrunească Sâmbătă, în 29 Iunie (12 Iulie) a. c. la 11 ore a. m. în edificiul școlii centrale.

Sibiu, 22 Iunie (5 Iulie) 1919.

Dr. Ioan Stroia
parohul catedralei.

Dela Societatea pentru ocrotirea orfanilor din război

— Secția Sibiu —

Se aduce la cunoștința generală a tuturor, pe cari îi privește, că Comitetul nostru regional, în ședința sa de azi, a imputernicit, în conformitate cu art. 14 din Statutele Societății noastre, pe Dl Constantin Popp, Casierul Secțiunii, să semneze valabil în numele Secțiunii noastre toate angajamentele contractate de aceasta și prealabil aprobate de Comitet.

Sibiu, 3 Iulie 1919.

Sanda Dr. I. Mateiu Catinca A. Bârseanu
secretară. prezidentă.

FOIȘOARA

Luptele la Tisa

— Versuri soldățești —

Frunză verde lemn uscat,
Când spre Tisa am plecat,
Căpitanul ni-a strigat:
«La dușman! Să mi-l zdrobim,
Nu mai vrem să suferim!
Pe ungur l-om alungă
Și l-om trece de Tisă,
Ca să vadă și să știe
Ce-i românul 'n bătălie».
Dușmanul spre noi venea
Și cu bombe asvârlea.
Din tranșee noi saream,
Și la luptă ne prindeam:
Ori trăim, ori că murim,
În Tisa să-l asvârlim,
Nici picior să nu-i rămăie
În a noastră Românie.
Ungurul se spăria,
Și la fugă o luă, —

Dar napoi nu mai venea:

Baioneta ascuțită
Stă la Tisa așintită.
— Frunzuliță de dudău,
Io-s născut în Mirăștau,
Frunzuliță siminic,
Sânt Alecsandru Covrig.

Fruntaș Al. Covrig.
din Reg. 82 Inf., Bat. 2, Comp. 5, Div. 16.

Pe malul Tisei

— Versuri soldățești —

Frunză verde și ună,
V'aș scrie și eu ceva,
Dela țărnișii Tisei,
Cum petrec cu ungurii.
În ziua de cincisprezece,^{*)}
Pus-au gândul să ne 'ncerce,
Ș'au pornit să ne atace,
Să treacă Tisa dincoace.
Eară noi, ostași români,
Prins-am armele în mâni,
Ș'am izbit cu foc pe moarte,

^{*)} Iunie 1919.

Dac'asa ni-i scris în soarte.
Într'un loc au resbătut,
Ungurii ap' au trecut.
Noi, atunci dac' am văzut,
Că dușmanul s'a 'ncrezut,
În hurra! ne-am avântat,
În Tisa ni l-am scaldat,
Și napoi l-am aruncat:
Au venit cinci sute cinci,
S'au întors poate vre-o cinci,
Nici aceștia nu scăpau,
Dacă 'n Tisa nu intrau, —
Pe sub apă înotau
Și la mal earăș ieșau.
Frunzuliță și ună,
Noi, românii, nu ne-om da,
Până capul sus ni-a stă;
Căci luptăm pentru o țară,
Nu pentru pâine amară.
Să trăească,
Să 'nflăorească,
Țara mare românească!

Caporal Avram Rodeanu,
din Pianul de sus,
în Reg. 18 Vânători, Comp. 5.

Convocare

Adunarea generală ordinară a *Reuniunii femeilor române* din Sibiu se convoacă prin aceasta pe *Sâmbătă în 12 Iulie 1919*, la 11 ore a. m. în *Muzeul Asociațiunii*, conform § 12 din statute pe lângă următorul program:

1. Raportul general al comitetului pe anii de gestiune: 1917/18 și 1918/19.

2. Reviziunea socotelilor Reuniunii și darea absolutului pe anii: 1917 și 1918.

3. Statorirea bugetului pe anul 1919.

4. Intregirea comitetului Reuniunii pe restul periodului 1917/18—1919/20, prin alegerea a două membre.

5. Eventuale propuneri.

Se invită cu stimă p. t. dame române, să ia parte în număr cât mai mare, în vederea afacerilor importante, de interes general ce ne așteaptă și în viitor.

Sibiu, 7 Iulie 1919.

Catinca A. Barseanu
prezidentă.

Muncă și repaos

Cu începutul primelor zile de vară ușile dela școalele noastre sâsești, așezate pela poalele munților, se zăvoresc, iar cetele zburdănice de copii iau razna de-a lungul stradelor pline de prav, pe întinsul câmpiilor așternute cu verdeață și cu flori, precum și în cuprinsul pădurilor încărcate de miresmele îmbătătoare ale poenilor și a cetinilor de brad.

Cei mai mulți din ei îndeplinesc rolul destul de ingrat de păstorași, ori în cazul cel mai fericit alergând veseli după fluturi, ori devenind cei mai agresivi cercetători ai cuiburilor și a puilor nevinovați de păsăruice.

Dascălul, obosit de munca istovitoare de nervi, de cele mai multe ori se așterne de nou pe muncă, schimbând acum cartea cu sapa și cu coasa. Gânduri negre, de ordin material îl copleșesc și-l subtrag dela munca sa nobilă și edificatoare. Și satul cuprins de multe mizerii, de mari preocupări și grele zbuciumări sufletești, rămâne adeseori izolat, fără nici o povăță înțeleaptă și fără nici o buzolă morală. Iar caracterele neformate, expuse tuturor fluctuațiunii vremurilor, în momentele de mari prefaceri sociale din nenorocirea noastră, înclină tot mai mult a aluneca spre povârniș.

În țările cu vechi tradiții culturale, lucrurile merg cu totul altcum. Acolo, dascălul după o muncă stăruitoare de 10 luni își poate lua luxul de a se odihni, de a se recrea în pace, care recreare are urmări atât de binefăcătoare asupra organismului obosit. Dar acest repaos, această recreare nu degenerază nici când în somnolență condamnată sau în indolență noastră tradițională, ci se folosește ca un rezervoar de nouă energii, cari constă în cultivarea și no-

bilitarea sufletului precum și în fortificarea și vigoarea corpului.

Sute de dascăli, organizați în societăți de turiști, cutieră țara de-a lungul și de-a latul, mănâți numai de dorința ferbinte de a se înarma cu nouă puteri sufletești și trupești, pe care le acordă din abundență natura celor ce se împretinesc în mod sincer cu dânsa.

Când vom avea și noi dascălii noștri subtrași dela grijile lumești, dedicându-se cu trup și suflet nobilei lor misiuni de educatori ai neamului, cu înalte vederi de organizare și conducere a maselor celor largi; când vom avea toate clasele sociale conștii de rolul și importanța ce o are educația inimei, educația fizică și morală în viața unui popor, atunci să știți cu siguranță, că nu e departe mântuirea.

De aceea ni-ar plăcea atât de mult ca să vedem pe dascălii noștri subtrași cel puțin dela munca istovitoare fizică, căutând de altă parte ca junimea să fie în atingere nemijlocită cu poporul, pândind fiecare moment ca să-i dea povăța înțeleaptă și simțind adevărata dragoste părintească față de cei mici și năpăstuiți, iar în zilele de sărbătoare în vremea frumoasă de vară să improvizeze câte o mică excursiune în apropierea satelor, unde pe lângă petrecerea în aerul curat, ar putea înzestra tinerimea și poporul cu o haină sufletească edificatoare.

Iosif Stanca.

Știrile zilei

Numărul proximal al ziarului nostru apare, în urma sfintei sărbători SS. Ap. Petru și Pavel, Luni d. a. la ora obișnuită.

Numire. Preasfinția Sa Episcopul Miron Cristea al Caransebeșului a fost numit membru în comisiunea pentru ridicarea unui monument istoric pe câmpia Turzii întru amintirea marelui Mihai Vodă Viteazul. Comitetul stă sub președinția M. Sale Regelui Ferdinand I. Asemenea a fost numit Preasfinția Sa membru în comitetul pentru ridicarea unui monument întru amintirea medicilor și a altor membri ai corpului sanitar, căzuți ca eroi în războiul pentru unitatea națională a neamului român. Comitetul stă sub președinția M. Sale Reginei Maria.

Invitare. Din București se scrie:

Biserica noastră a fost invitată de patru episcopi din America să ia parte la marele congres bisericesc, ce se va ține acolo. Din partea noastră se va trimite o delegație, în frunte cu episcopul Miron Cristea.

Din Sighet. Primit un apel al maramurăsenilor, în care «strănepoții lui Dragoș Vodă» sânt chemați la adunarea poporală în centrul județului Maramureș, pentru Bănatul amenințat de sârbi.

Pleacă sârbii dela Timișoara. Trupele sârbești, în mare parte, s'au dus din Timișoara. Nu s'au dus, cum au venit, ci — drept suvenir — au furat clavierele timișorenilor și multe alte lucruri, în deosebi vagoane și locomotive; — așa făcuseră și eroii lui Wilhelm pretutindeni unde au umblat.

Tricolorul. O notă circulară, publicată de Secția organizării VI-VII, cere ca toate steagurile tricolore ce se arborează la solemnități, să poarte culorile în ordinea următoare: *albastru, galben și roșu, azezate paralel* (nu perpendicular) cu prăjina steagului.

Vinovați osândiți. Pretorul diviziei 6-a în sedințele dela 12, 19, 20 și 21 Iunie 1919, a condamnat pe indivizii mai jos notați, pentru diferite abateri, după cum urmează:

1. *Iosif Ferentz* din Oradea-mare, 6 luni închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 25 a C. Tr. Tr.

2. *Florian Alb* din Kőlvessfeketető, 3 luni închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Diviziei 6-a.

3. *Toma Istoc* din Beiuș, una lună închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 25 a Comand. Tr. Tr.

4. *Oldh Lajos* din Debrețin, una lună închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Diviziei 6-a.

5. *Fódor Sándor* din Debrețin, una lună închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Diviziei 6-a.

6. *Tobiás Freund* din Sătmar, trei luni închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Diviziei 6-a.

7. *Weisz Mor* din Halmi, șase luni închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Diviziei 6-a.

8. *Hoszu Iosif*, 9. *Horvath Gyula*, 10. *Havai Iosif*, 11. *Hevess Gyula*, 12. *Petz Iosif*, 13. *Virág Ferencz*, 14. *Horvath Miklós*, 15. *Horvath Géza*, și 16. *Weismann Iosif*, toți din Oradea-mare, câte două luni închisoare și 2000 Lei amendă, pentru că au contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Diviziei 6-a.

17. *Sándor Demeter* din Oradea-mare, una lună închisoare și 500 Lei amendă, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Diviziei 6-a.

18. *Kraft Solomon* din Debrețin, una lună închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 7 a Diviziei 6-a.

Numire. Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Bănătului și ținuturilor românești din Ungaria a numit pe ziua de 1 Iunie a. c. pe dl *Dr. Gheorghe Morariu*, fost consul, fost atașat și membru în delegațiunea Ardealului la conferința din Paris, ca referent special pe lângă Președinția Consiliului Dirigent, pentru chestiunile de ordin extern, cu atribuțiunile și retribuțiunile unui secretar general.

Autorități românești în Arad. Consiliul Dirigent a numit prefect al orașului Arad pe dl *Dr. I. Marșeu*, prefectul de până acum al județului. Primar în Arad este dl *Dr. Ion Robu*, ear președinte la tribunal *Dr. Vasile Avramescu*.

Anunț. S'a pierdut un inel de logodnă. Inscricția: Tensi 1919. Recompensație 500 coroane.

Numiri. Lista numirilor dela magistratura și administrația județului Caraș-Severin: Prez. tribunalului Lugoj Dr. N. Ioanovici; Caransebeș Dr. C. Labont; procuror la trib. Lugoj Dr. A. Câmpian, Caransebeș Dr. A. Morar; șeful jud. de ocol Lugoj Dr. P. Maier; Făget Dr. A. Hădan; Teregova Dr. I. Miclea; Sasca Dr. A. Coca; Reșca Dr. S. Bugariu; Bozovici Dr. A. Micu; notar public în Lugoj Dr. V. Bejan, Caransebeș Dr. St. Petrovici; Buziaș Dr. I. Nedelcu; Adm. de plasă Lugoj R. Reiter, Bozovici; Dr. I. Pop; Pretor în Bozovici D. Biju; Perceptor în Caransebeș V. Roșca, în Orșova P. Ciurgina, în Făget G. Glava; medic de plasă în Orșova Dr. V. Pinte; căpitan de poliție în Caransebeș C. Jucu; senator la oraș în Lugoj Dr. A. Popovici.

Hymen. *Marioara Popa* din Sibiu și *Dr. Ioan Solomon* din Porumbacu de sus își serbează cununia în catedrala ortodoxă din Sibiu, Sâmbătă, în 29 Iunie (12 Iulie) 1919, la ora 7 seara.

La Tisa

— Tot soldățești —

Frunză verde ca earbă,
Pe margine la Tisă,
Stăm voinicii înarmați
Și de luptă 'nfierbântați.
Ungurii mereu ne strigă:
«Lasă pușca, moi rumune!»
Noi nimica nu-i răspundem,
Gloanțele i le trimitem,
S'apărăm acest hotar
Între noi și 'ntre maghiar,
Că-i hotar de veșnicie
Pentru mândra Românie.

Caporal Mihai Fanfareț,
din Reg. 82 de Inf. Comp. I. de mitraliere.

Dorință

Aș vrea să am, la voi în sat,
O casă, cuib de vară,
Dar nu chilie, nici palat.
Aș crede că sânt împărat
Și stăpânesc o țară.

Să am grădină cu uluci,
Ogor și un loc de vie
Acolo, sub plecății nuci
Isvorul cel dela răscruci,
Cu apa viorie.

Să am o vacă cu vițea,
Să-i zică Vinereana,
Și drept de-a rătăci cu ea
Peste colnice unde-ar vrea.
Ca să-și aleagă hrana.

Să am și-o aripă de crâng,
Cu brazi de când veleatul,
Și cu mesteceni ce se frâng.
Acolo 'n umbra lui să-mi strâng
Nepoții din tot satul.

Maria Cunțanu.

Vorbe înțelepte

Datoria cea mai mare este ceea ce
are ucenicul către dascălul său.

Mare concert. Celebra cântăreață, Diva Elena Drăgulinescu Stinghe, va da în Sibiu un concert Vineri, în 11 Iulie a. c. în sala mare dela Asociație. Bilete se vând la croitoria Petrașcu în strada Ciznădiei. Programul cuprinde piese alese clasice și arii naționale.

Inceputul la ora 8 seara. Artista română a fost serbătorită pe scenele celor mai vestite opere din lume.

Pădese. Curtea Marțială a diviziei I-a Vânători, în sedința dela 16 Iunie 1919 a condamnat pe indivizii: 1. Vidoveniț Ianoș din Bekeșciaba la 4 luni închisoare, și 2. Cicer Ianoș din Bekeșciaba, la una lună închisoare, ambii pentru motivul că au desarmat un soldat român.

La congresul din Iași al Corpului didactic. Profesorele și profesorii anunțați pentru congresul Corpului didactic din întreaga România, ce se ține la Iași în zilele de 12-14 I. c., au plecat din Sibiu Miercuri, în 9 Iunie n., la orele 5 p. m., peste Copșa—Brașov—Predeal—Ploiești.

Din Târgul Mureșului. Zilele acestea s'a judecat la Curtea de apel din Târgul Mureșului primul proces, ale cărui debateri s'au ținut în limba română. Președintele Curții de apel și procurorul general au rostit cu această ocazie câte o cuvântare subliniind importanța acestei solemnități, care însemnează moment culminant în justiția românească a Ardealului.

Din Bucovina. Duminecă s'a sărbătorit în mod solemn în toată Bucovina marele eveniment al semnării păcii din partea Germaniei. În biserica catedrală din Cernăuți s'a celebrat serviciul divin de către mitropolitul Vladimir și înaltul cler, în fața autorităților civile și militare. Prin cuvântări s'a arătat însemnătatea zilei. A urmat apoi defilarea armatei (B. P.)

Salarii îmbunătățite. Din Belgradul sârbesc se anunță: Parlamentul iugoslav a primit novela despre îmbunătățirea salariilor învățătorilor. Toți învățătorii și învățătoarele vor fi declarați de funcționari de stat. Salariile învățătorilor dela școlile primare vor fi anual 2400 dinari. Ca adaus de etate se ridică salariile de nouă ori: în primii, 5 ani cu 300 dinari, în cei din urmă cu 200 dinari. Adausul de etate se plătește la finea fiecărui 3 ani. Salarul final va fi 5000 dinari. După 32 ani de serviciu învățătorul merge în pensie cu salarul întreg; dacă însă servește mai departe, va primi adaus de 400 dinari. Învățătoarele sânt atât în privința drepturilor, cât și în a salariilor egale cu învățătorii. Îngrijitoarele de grădini de copii au salar începător 1200 dinari cu îmbunătățire de etate de 3 sau 4 ori. Ele pot merge în pensie cu 35 ani de serviciu cu salarul întreg. Învățătorii și învățătoarele carl nu au calificare deplină, sânt priviți ca provizori și au salar de 1000 dinari, locuință și încălzit liber, dar nu sânt îndreptățiți la adausuri de etate și pensie. (B. P.)

Pedepse meritate. Pretorul Comandamentului Trupelor din Transilvania, în sedința dela 30 Iunie 1919, a condamnat pe indivizii mai jos notați, pentru diferite abateri, după cum urmează:

1. **Iosef Goldmann** din Alba-Iulia, șase luni închisoare și 2000 Lei amendă, pentru că a adresat cuvinte înjurioase la adresa românilor.
2. **Renek Robert** din Zlatna, trei luni închisoare, pentru port de uniformă militară.
3. **Varó Imre** din Cluj, trei luni închisoare, pentru că a rostit cuvinte insultătoare la adresa armatei și țării.
4. **Szabó Iósef** din Cluj, două luni închisoare, pentru răspândirea de știri false.
5. **Virgil Ticușanu** din Bătrâna, două luni închisoare pentru port de uniformă militară ilegal.
6. **Iosef Schwartz** din București, patru luni închisoare, pentru că s'a găsit pentru a doua oră călătorind fără acte.
7. **Robert Ciriak** din București, una lună închisoare, pentru că s'a găsit călătorind fără acte.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann
Directoară: D-na M. Scholtess.

Joi: *Greșala din iubire*, dramă.
Vineri și Sâmbătă: *Blăstemul soarelui*, mare dramă în 4 acte.
Inceputul la ora: 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis,
Directoară: Dna Emil Toth.

Joi și Vineri: *Două surori gemene*, dramă în 3 acte.
Sâmbătă și Duminecă: *Inchisoarea de oțel* piesă în 3 acte.
Inceputul la ora: 9 seara.

Nr. 136/1919.

(160) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea de paroh în parohia de clasa primă (I) **Brad**, protopresbiteratul Zarandului se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cereri de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Brad, la 13/26 Iunie 1919.

Oficiul protopresbiteral al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Pempiliu Piso
adm. protopop.

Nr. 3183/1919

(168) 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III **Urișul-superior**, din protopresbiteratul Reghin, după ce la concursurile I—II nu s'a anunțat nici un concurent, în conformitate cu concluzul Sinodului arhidiecezan Nr. 55 din 1911 se publică nou concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Concursele înzestrate cu documentele cerute se trimit în termenul deschis Consistoriului arhidiecezan; iar concurenții — cu observarea prescrierilor din regulamentul pentru parohii — se vor înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, resp. a oficia, cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, din sedința senatului bisericesc la 28 Mai 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 100/1919 Of. pp.

(164) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de paroh din parohia de clasa a II-a **Negrilești**, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima lui apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B., pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții au a-și așterne rugărilor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, indicat mai sus, și a se prezenta în forma prescrișă de regulamentul pentru parohii, în parohie, în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică, spre a cânta, predica, eventual a liturgisi și a se face cunoscuți poporului.

De ș, 7 Iunie 1919.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr.-or. rom. Deș în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Hermann
protopop.

Nr. 181/1919 prot.

(165) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a doua (II) **Nadeșul săsesc** cu filia **Măgherus**, protopresbiteratul tractului Sighișoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cereri de concurs, instruite conform prescrierilor în vigoare, să se înainteze subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Concurenții cu prealabila incuviințare a protopresbiterului să se prezente în vre-o Duminecă sau sârbătoare în parohie spre a cânta și predica eventual a celebra.

Sighișoara, 22 Mai 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovanu
protopop.

Nr. 218/919. protop.

Nr. (163) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Alma** protopresbiteratul Mediașului, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post, sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor de la stat.

Cereri de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, iar concurenții — pe lângă observarea dispozițiilor reglementare — se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta eventual a celebra și cuvânta.

Mediaș, la 29 Mai (11 Iunie n.) 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Romul Mireea
protopop.

Ad. Nr. pp. 242/1919.

(158) 3—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a II-a **Bontida** cu filia **Sec**, prin aceasta se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Tel. Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele arătate în coala B. pentru întregirea salarului dela stat.

Doritorii de-a ocupa acest post sânt poțiți, să-și înainteze suplicile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului, și cu prealabila incuviințare, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cluj, la 30 Mai 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tulu Roșescu
protopop.

Nr. 341/1919 of. pp.

(161) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Boereni** din protopresbiteratul Cetății de-peatră public concurs în «Telegraful Român» cu termen de 30 zile dela întâia publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele satorite în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înainteze petițiile cu documentele cerute subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat și pe lângă observarea restricțiilor §-ului 33 din regulamentul pentru parohii să se prezinte poporului într-o sârbătoare ca concurenți.

Lăpușul-unguresc, la 30 Mai 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Cetatea-de-peatră în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.